

Concept Notulen Controlecommissie – openbaar van 14-03-2025

Inhoud

Aanwezig:		4
1	OPENBAAR GEDEELTE	5
1.1	Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda	5
1.2	Spreekrecht externen	5
1.3	Verslag	5
1.4	Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen.....	5
1.5	Voorraadagenda.....	5
1.6	Lijst ingekomen stukken en uitnodigingen.....	5
1.7	FINANCIËN	6
1.7.1	Gewijzigde planning P&C-cyclus 2025.....	6
1.8	ONDERZOEKSGERELATEERDE ZAKEN	6
1.8.1	Artikel-217a-onderzoek GS	6
1.8.2	Aandragen speerpunten t.b.v. analyse jaarstukken 2024 Griffie.....	15
1.9	ZUIDELIJKE REKENKAMER.....	17
1.10	REGELING GROTE PROJECTEN	17
1.11	Rondvraag en schorsing	17

**Presentielijst van de leden van de openbare Controlecommissie voor de vergadering van
14 maart 2025**

Voorzitter

Bosch, M.

Griffie

Bodewitz, E

Meurs, mevrouw Y.A.J.

Weesepeel, mevrouw D.M.L.

Ambtelijke ondersteuning

Rompelberg, J.

Leden

Aanwezig:

Blijlevens, R.P.

Driessen, R.B.

Hanegraaff, dr. M.C.

Hermans, L.J.

Nijskens, H.L.M.

Schuuring BA, mevrouw E.A.

Sol MSc, H.P.A.

Wesseling, mevrouw A.

Wetemans, C.C.M.

Wolters Gregório, J.

Zeedzen, D.

Afwezig

Boven, mevrouw I.

Fischer, mevrouw A.M.J.N.

Franssen, R.J.H.

Loomans, ir. P.J.M.

Smeets, mevrouw C.A.H.

Partij

JA21

Forum voor Democratie

CDA

PVV

VVD

PvdA

GroenLinks

D66

oos limburg

SP

BBB

Partij voor de Dieren

50PLUS

LOKAAL-LIMBURG

Horizon

SP

Het College van Gedeputeerde Staten

Satijn, S.H.M.

Notulist

Het Notuleercentrum

1 OPENBAAR GEDEELTE

1.1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedemorgen allemaal. Van harte welkom bij deze Controlegeschiedenis. We starten natuurlijk met de opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag, mondelinge mededelingen portefeuillehouder en de vaststelling van de agenda. Ik constateer dat we quorum hebben en open deze vergadering. Ik heb voor vandaag een afmelding ontvangen van de heer Loomans. De heer Wolters Gregório vervangt mevrouw Smeets. Welkom, mijnheer Wolters Gregório. Mevrouw Fischer komt iets later. Eerst een mededeling van mijn kant als voorzitter. Op 21 februari heeft het Presidium besloten om opdracht te geven voor de Europese aanbesteding van de accountancydienst. Voor de begeleiding daarvan wordt een commissie gevormd met drie Statenleden. Omdat de Controlegeschiedenis nauw betrokken is bij de accountant, wil ik u er graag op wijzen dat u zich hiervoor kunt aanmelden. Degenen die zich daarvoor willen aanmelden, voor die commissie, zijn hierbij uitgenodigd. Geeft u dat aan bij Debbie. Mijnheer Driessen gaat de vinger opsteken. Ik denk het niet, nee. Dat was een poging. Oké. We gaan verder. Zijn er vanuit de commissie nog punten voor de rondvraag? Niemand? Zijn er mondelinge mededelingen of overige zaken van de zijde van Gedeputeerde Staten? Nee? Dan kom ik bij de agenda. Zijn er opmerkingen naar aanleiding van de voorliggende agenda. Niemand? Met uw goedvinden constateer ik dat de agenda voor het openbare deel van vandaag ongewijzigd is vastgesteld.

1.2 Spreekrecht externen

De voorzitter: Dan punt 1.2, spreekrecht externen. Er zijn geen sprekers voor deze vergadering van de Controlegeschiedenis.

1.3 Verslag

De voorzitter: 1.3, verslag. Er zijn geen opmerkingen ontvangen over het conceptverslag. Kan ik concluderen dat het conceptverslag kan worden vastgesteld? Bij dezen. Dat is het geval dus.

1.4 Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen

De voorzitter: Dan gaan we naar 1.4, overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen. Zijn er op- of aanmerkingen op het overzicht? Ook niemand. Dan constateer ik daarmee dat uw commissie het overzicht vaststelt.

1.5 Voorraadagenda

De voorzitter: 1.5, de voorraadagenda. Er zijn geen opmerkingen over de voorraadagenda binnengekomen. Ik stel bij dezen de voorraadagenda vast.

1.6 Lijst ingekomen stukken en uitnodigingen

De voorzitter: Dan krijgen we 1.6, lijst ingekomen stukken en uitnodigingen. Zijn er van uw kant nog vragen over de lijst van ingekomen stukken? Ook niet. Dan stellen we deze ook vast.

1.7 FINANCIËN

1.7.1 Gewijzigde planning P&C-cyclus 2025

De voorzitter: Dan gaan we over naar punt 1.7, financiën. Dan komen we bij het eerste inhoudelijke agendapunt, punt 1.7.1, gewijzigde planning P&C-cyclus 2025. Op 21 februari 2025 is het Presidium akkoord gegaan met het voorstel van de Controlecommissie omtrent de behandeling van de begroting in de commissies ESA en LEO. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de planning. Gaat u akkoord met de aangepaste planning? Dan stellen we deze planning van de P&C-cyclus 2025 bij dezen ook vast.

1.8 ONDERZOEKSGERELATEERDE ZAKEN

1.8.1 Artikel-217a-onderzoek GS

De voorzitter: Dan gaan we over naar punt 1.8, onderzoeksgelateerde zaken. 1.8.1, artikel-217a-onderzoek GS. U heeft het sonderend stuk ontvangen van GS over het uit te voeren onderzoek. Voor 2025 is het onderwerp van onderzoek de effectiviteit en efficiëntie van de beleidskaders in de cyclus van het coalitieakkoord naar uitvoering. U wordt gevraagd uw bevindingen over het onderzoeksonderwerp aan Gedeputeerde Staten kenbaar te maken. We behandelen dit onderwerp in één termijn, met een voorgestelde spreektijd van maximaal drie minuten per fractie. Ik geef het woord aan mijnheer Wolters Gregório van de SP. Mijnheer Wolters Gregório, aan u het woord.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank u wel, voorzitter. U hoort mijn stem, maar u gaat te horen krijgen wat mevrouw Smeets voortreffelijk heeft voorbereid. Die kon op het laatste moment helaas toch niet hierbij zijn. Ik ga die eer niet pakken. Ze schrijft: 'Voorzitter. Laat ik vooropstellen dat ik er altijd voorstander van ben te analyseren hoe het experiment van het coalitieakkoord naar acht beleidskaders is verlopen. We hebben veel minder kaders dan voorheen en het zijn meer hoofdlijnkaders dan dat ze ooit geweest zijn. Van die kaders vervolgens tot uitvoering komen onttrekt zich voor een groter deel aan ons blikveld, omdat het des GS is. Toch is mijn ervaring dat op sommige kaders heel veel vervolgstappen na de kaders ter sondering of besluitvorming naar PS zijn gebracht, uitvoeringskaders, of dat deze nog gebracht gaan worden. Ik zou graag willen zien welke uitvoeringskaders per beleidskader er nu precies zijn, welke dan zijn vastgesteld door GS en welke sonderend, ter kennisname of ter vaststelling aan PS zijn aangeboden en besloten. Dat laatste was namelijk niet per se de bedoeling van het beleidskader.' In sommige gevallen vraagt mevrouw Smeets zich wel af of je bij de uitvoeringskaders niet ook kaders stelt waar PS eigenlijk over gaat. 'Een voorbeeld. Stel, we omschrijven in het kader Economie slechts dat we willen investeren in circulaire economie en vervolgens beslist GS dat die circulaire economie kernenergie is. Dan vind ik dat toch kaderstelling. Ik weet dat mevrouw Depondt van het CDA hier ook vaak op ageert.' Ook wil ze er aandacht voor vragen per kader duidelijk te maken wanneer welk budget of percentage middelen van het totale kader is afgescheurd uit de programmareserve. Pas dan kan uitvoering namelijk starten. Het gevoel is dat we daar ook weleens wat tijd en snelheid kunnen verliezen, bij het overgaan tot de uitvoering daarvan. Dat zijn de belangrijkste uitgangspunten.' Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Sol van GroenLinks. Mijnheer Sol, aan u het woord.

De heer Sol (GroenLinks): Dank u, voorzitter. We hebben hier best een abstracte formulering voor ons liggen. Ik neem weleens de proef op de som. Dan lees ik een stukje voor. 'Het verkrijgen van inzichten in de betekenis van de beleidskaders in de cyclus van coalitieakkoord naar uitvoering.'

Mwah. Ik heb er dus wat moeite mee om eigenlijk te duiden waar de vraag precies vandaan komt. Oké, we hebben een coalitieakkoord. Het coalitieakkoord is per definitie beperkt in omvang en zou op hoofdlijnen moeten zijn. We hebben dat nu uitgewerkt in minder beleidskaders dan voorheen. Die zijn daardoor ook wel een heel stuk abstracter geworden. Is nu de vraag eigenlijk vooral naar de abstractie van de beleidskaders en of dat dan voldoende zou zijn om daadwerkelijk aan de slag te gaan? Is dat eigenlijk de duiding die ik moet hebben van deze vraag? Ik zie de Gedeputeerde al wel knikken. Misschien kan hij daar zo nog wel even op reageren. De vervolgvraag die ik dan heb is: het proces van totstandkoming; mijn voorganger wees daar ook al op ... Voor ons is dat toch best wel een redelijke black box geweest, zeker als oppositiepartij. Ik vraag eigenlijk vooral wat voor verwachting wij mogen hebben bij de inlossing op juist dat aspect. Dat zijn eigenlijk mijn twee kernvragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Sol. D66, mevrouw Wesseling.

Mevrouw Wesseling (D66): Dank, voorzitter. Ik kan me eigenlijk best wel goed vinden in de voorgaande twee sprekers, in hun aandachtspunten. Ik had zelf ook nog twee aandachtspunten. De onderwerpen waarop we beleidskaders hebben vastgesteld. Dan vond ik bijvoorbeeld 'Provincie midden in de samenleving' ... Dat was best wel een wat dunner kader, terwijl 'Landelijk gebied' dan weer heel veel beleidskeuzes omvatte. Ik dacht: kunnen we daar in de evaluatie van leren, hoe dat beter verdeeld kan worden? Ook de doelenbomen behoeven volgens mij nog wat aandacht. Bij de behandeling van de beleidskaders viel me vaak op dat daar best wel wat vage termen in werden gebruikt, 'verbeteren natuur', 'verbeteren waterkwaliteit'. Daar konden we dan als commissie niet heel veel mee. Dus die twee aandachtspunten.

De voorzitter: Dank u, mevrouw Wesseling. PvdA, mevrouw Schuurin.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het ... Ik snap heel goed waarom dit onderwerp gekozen is voor een onderzoek. Er zijn nu maar weinig beleidskaders vastgesteld, in tegenstelling tot de vorige periode. Dat is best een verandering. Dus ik denk dat het goed is om te kijken wat het effect daarvan is. Ik deel wel de opmerking van de heer Sol: het is af en toe wat lastig om echt op de details in te gaan, omdat het natuurlijk een vrij korte opzet is. Maar ik denk wel dat inderdaad ook voor ons de rol van PS en of deze veranderd is door het feit dat deze keuze gemaakt is een belangrijke vraag is. Als ik dan kijk naar de deelvragen zou dat onder functionaliteit op kaderstelling, maar ook de wijze van tussentijdse bijsturing denk ik heel relevant zijn. Dat hangt denk ik ook een beetje samen met inderdaad de vragen: hoe wordt met uitvoeringskaders omgegaan? Zijn er nu veel meer uitvoeringskaders omdat ze niet in de beleidskaders zitten of niet? Wanneer wordt er wel en niet wat aan PS gevraagd daarin? Dat is wat ons betreft denk ik de belangrijkste opmerking.

De voorzitter: Dank u, mevrouw Schuurin. Mijnheer Wetemans van oos limburg.

De heer Wetemans (oos limburg): Ja, wat mij opvalt is dat Gedeputeerde Staten zichzelf gaan onderzoeken eigenlijk, doeltreffendheid en doelmatigheid, terwijl ik toch eigenlijk vind dat PS dat zou moeten doen, zou moeten kijken hoe doelmatig en doeltreffend de uitvoering van Gedeputeerde Staten is. Ik weet niet of onze Statenonderzoeker nog een rol heeft in dit onderzoek. Helemaal niet? Ik vind het heel vreemd. Ik zou zeggen: onze medewerker, de Statenonderzoeker in dezen, zou dat moeten onderzoeken. Terwijl dan wel in de Provinciewet staat dat GS dat zelf doet, blijkbaar, maar dan krijg je toch zo iets van: de slager keurt zijn eigen vlees. Ja, specifieke punten. Ik vind het hele verhaal een beetje wollig, moet ik eerlijk zeggen. Er wordt een onderzoek opgestart. Het zal mij benieuwen wat er precies uit komt. De basis van het onderzoek; als ik zou willen aangeven wat

onderzocht zou moeten worden, dan zou ik als eerste de begroting willen zien. Of 'de begroting', eigenlijk de jaarrekening, kijken wat er precies uitgegeven is. Aan de hand van de uitgavenposten zou ik kunnen zeggen: goh, er wordt hier zoveel aan uitgegeven, wat maken jullie paraat als GS? Dat mis ik eigenlijk. Ik snap ook niet dat dat niet veel luider klinkt in Provinciale Staten. Waarom krijgen wij niet een gedetailleerde begroting? Ik hoor de heer Nijskens al zeggen: heb vertrouwen in GS.

De voorzitter: Mijnheer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja, ik sluit me graag aan bij die laatste oproep: heb vertrouwen in GS. Nee, maar de aard van dit soort onderzoek is juist dat GS dat zelf doet. Zij informeren ons eigenlijk alleen maar. Wij kunnen aanscherpingen doen. Al die dingen die u opnoemt, daar hebben wij de Griffie voor, daar hebben wij de Zuidelijke Rekenkamer voor en daar hebben wij eigenlijk onszelf voor. Alles wat u zegt klopt, maar niet in het kader van een artikel-217a-onderzoek.

De heer Wetemans (oos limburg): Nee, dat begrijp ik ook. Ik zeg ook net: in de Provinciewet staat waarschijnlijk dat GS dat zelf moet onderzoeken. Het is natuurlijk hartstikke goed dat GS zelf onderzoekt hoe goed ze bezig zijn of niet.

De heer Nijskens (VVD): Maar mijn vraag was dus bij die interruptie: waarom komt u dan toch met dit verhaal?

De heer Wetemans (oos limburg): Nou, omdat het mij een beetje vreemd lijkt dat GS het zelf onderzoekt, terwijl wij als PS willen weten wat er gaande is. Misschien zou er een gecombineerd onderzoek van PS en GS kunnen plaatsvinden. Ik zeg maar iets. Ja. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Wetemans. De PVV, mijnheer Hermans.

De heer Hermans (PVV): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is al veel gezegd in heel korte tijd. In grote lijnen zit ik eigenlijk een beetje met hetzelfde. Er is een coalitie gevormd. Er is een coalitieakkoord gesloten. Er worden beleidskaders vastgesteld. Het gaat in de uitvoering. We zijn nu pak 'm beet anderhalf jaar bezig. Ik vind dit onderzoek eerlijk gezegd nog een beetje vroeg komen. Ik weet niet eens of alle indicatoren al zijn vastgesteld. Daarom mijn vraag: waarom nu? Er wordt ook een link gelegd naar VPPS. Ik had graag nader uitgelegd wat daarmee bedoeld wordt. Tot slot, het onderzoek zal worden uitgevoerd door het cluster Concern. Het is door mijn voorgangers zonet al gezegd: de slager keurt zijn eigen vlees. Leg dit eens uit, hoe ik dit moet zien. Ik zal het wel verkeerd zien, neem ik aan. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Het woord is aan mijnheer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb wel wat dingen om mee te geven. Ik vind het prima dat GS ook even zelf kijkt naar wat ze aan het doen zijn. Daarnaast is het ook gewoon een verplichting. Maar mijn aandachtspunten zitten vooral in de functionaliteit van de kaderstelling, het toevoegen van de middelen en wat de voortgang is van de doelen die gesteld zijn, bijvoorbeeld in de doelenboom, en hoe – een ander aandachtspunt – bepaalde middelen specifiek bijdragen aan die doelen in de doelenboom. Dat zou ik graag in het onderzoek terug willen zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Driessen. Mijnheer Franssen van LOKAAL-LIMBURG, gaat uw gang.

De heer Blijlevens (JA21): Dank u wel, voorzitter. Ja, nee, wij kijken graag of we wachten graag op de uitkomst van dit onderzoek. Voor de rest hebben wij nog geen op- of aanmerkingen.

De voorzitter: Sorry, mijnheer Blijlevens was het. Niet mijnheer Franssen.

De heer Blijlevens (JA21): Het is nog vroeg.

De voorzitter: Ja, inderdaad. Van JA21. Mijnheer Nijskens van de VVD.

De heer Nijskens (VVD): Ja, voorzitter, ik zal proberen om alleen aanvullend te zijn. Op zich goed dat dit onderzoek er komt. In het enthousiasme van de coalitieonderhandelingen en hoe het allemaal gelopen is, staat natuurlijk de mogelijkheid tot uitvoering veel minder op het netvlies dan de doelen die je wil bereiken als onderhandelende partijen. Dus wellicht – je hoort het ook landelijk – is het vooraf nadenken over uitvoerbaarheid verstandig. Misschien dat dat een plek kan krijgen in het onderzoek, in hoeverre je voorafgaand aan een nieuwe kaderstelling de uitvoerbaarheid een gedegen plek geeft. Ja, de term ‘de slager keurt zijn eigen vlees’. Ja, uiteindelijk, iedereen die bezig is probeert vooraf zelf goed bezig te zijn. Dus als je je eigen vlees nooit keurt, dan zou ik niet graag een externe onderzoekscommissie op bezoek willen krijgen. Dus zorg vooral ook zelf dat je in ieder geval je best doet om het vlees ook echt goed te hebben, wat in de kuip zit, voordat je ...

De voorzitter: Mijnheer Wetemans heeft nog een vraag voor u, mijnheer Nijskens.

De heer Hermans (PVV): Mijnheer Nijskens, even een vraag. U zegt ...

De voorzitter: Ho ho, ik heb eerst mijnheer Wetemans, mijnheer Hermans. Die was vóór u.

De heer Wetemans (oos limburg): Nee, voorzitter, ik heb er ook helemaal niks op tegen dat men zelf controleert wat er uitgevoerd wordt. Hartstikke prima. Maar ik zou dat toch liever in gezamenlijkheid doen. Dat is veel efficiënter. Efficiëntie is toch ook wel iets dat belangrijk is in Provinciale Staten. Aan de basis daarvan zouden gedetailleerde jaarrekeningen moeten liggen, vind ik tenminste, waarbij je gaat kijken: waar wordt het geld allemaal aan uitgegeven? Daarbij kan je gaan kijken: is dat wel op een doelmatige manier gebeurd? Kijk, als er ergens € 50.000 aan uitgegeven wordt, dan is dat waarschijnlijk minder belangrijk dan wanneer er € 10 miljoen aan uitgegeven wordt en je weet niet wat ervoor gebeurt. Maar terugkomend op mijn interruptie: ik vind het inderdaad prima dat de slager zijn eigen vlees keurt. Hij moet natuurlijk ook zelf opletten dat hij goede producten maakt.

De heer Nijskens (VVD): Ik zal het als een vraag opvatten met betrekking tot die gedetailleerde jaarrekening. Daar ben ik het helemaal mee eens, maar dat gaat even buiten het kader van dit onderzoek om. Wat wij proberen bij de verbetering van de jaarrekening is met name dat digitaal door kunnen klikken, afhankelijk van hoe diep jij de materie in wil gaan. Voor de een is dat bijna tot op mutatieniveau en voor de ander is productniveau voldoende. Maar ik zie dat echt als twee verschillende zaken. Ik ben het er wel mee eens dat die diepgang straks bij de jaarrekening mogelijk moet zijn en dat wij als Statenlid zelf kunnen bepalen hoe diep wij in de cijfers duiken. Dan proberen een oordeel te vormen over de doelmatigheid. Maar dat staat even los van dit onderzoek.

De voorzitter: Mijnheer Wetemans.

De heer Wetemans (oos limburg): Ja en zou het dan uit efficiëntieoverwegingen niet handig zijn om daar een gezamenlijk onderzoek van te maken? Misschien dat het juridisch niet mogelijk is, maar dat zou in ieder geval efficiënter zijn.

De heer Nijskens (VVD): Ik weet niet of daar het onderzoek efficiënter van wordt. Het blijven in mijn ogen twee verschillende dingen, maar als u dat wil; u kunt gerust een voorstel daartoe doen. Mijn steun krijgt u daar niet op.

De voorzitter: Mijnheer Hermans.

De heer Hermans (PVV): Ja, voorzitter, ik had eigenlijk hetzelfde idee. Mijnheer Nijskens had het over niet extern gaan. Nee, dat snap ik, maar je kunt het ook intern zoeken bij de Statenonderzoeker. Dat kan toch in samenspraak, volgens mij. Ik weet niet of dat mag en kan?

De voorzitter: Mijnheer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja, formeel krijg je dan natuurlijk die rolvermenging. De Statenonderzoeker is onze onderzoeker, zit in onze Griffiebegroting. Hij heeft natuurlijk goed contact met GS, maar hij moet niet in opdracht van GS aan het werk gaan. In mijn beleving. Volgens mij hebben we de afgelopen tijd; we voegen zelfs extra fte toe aan de Griffie, omdat de Statenonderzoeker het werk dat wij hem opdragen al niet volledig gedaan krijgt. Dus om dan ook nog werk van GS door de Statenonderzoeker te laten doen, dat past niet en hoort niet.

De voorzitter: Mijnheer Hermans.

De heer Hermans (PVV): Ja, dat antwoord had ik graag gehad van de Gedeputeerde natuurlijk. Maar oké, ik snap hem. Maar ik vraag toch aan de Gedeputeerde om daar dadelijk nog eens een keertje op in te gaan.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja, het was een interruptie aan mij. Vandaar dat ik dat antwoord gaf. Ik wil niet voor de voeten van de Gedeputeerde lopen. Wat bijvoorbeeld wel natuurlijk een optie is op het moment dat GS het resultaat van het onderzoek oplevert, is dat wij de Statenonderzoeker vragen: kijk eens wat wij als Staten daaraan hebben. In zoverre denk ik dat er wel een rol is voor de Staten op de uitslag van het onderzoek, maar niet zozeer op het onderzoek zelf.

De voorzitter: Mijnheer Hermans.

De heer Hermans (PVV): Ja, voorzitter. Dan zit je dus ... Eind 2025 is dit onderzoek gereed. Als je dan dit proces nog ingaat met de Statenonderzoeker, dan zitten we nog maar een jaar van die nieuwe verkiezingen af. Wat hoop je daarmee te bereiken dan? Dat vraag ik me af.

De heer Nijskens (VVD): Ja, het werk is nooit af. Ook na de verkiezingen draaien we door. Als we dan fouten uit het verleden kunnen voorkomen in de toekomst; je kunt niet alles tegelijk. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Nijskens. Het CDA, mijnheer Hanegraaff.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, het meeste is al gezegd. Misschien aanvullend op de laatste discussie: ik ben het eens met de laatste spreker. We moeten natuurlijk ook gewoon GS naar eer en geweten dat onderzoek laten doen. We kunnen altijd inderdaad de Statenonderzoeker – dat is ook wat ik wou zeggen – daar nog naar laten kijken, maar ik denk dat dat de juiste volgorde is. Ja, dat keuren van eigen vlees, dat gebeurt bij organisaties continu. Het is toch hartstikke goed als mensen naar hun eigen handelen kijken? Ik zie echt het probleem daar niet in. Om dat problematisch te maken; dat zegt eerder iets over jezelf, heb ik altijd het idee. Het meeste is al gezegd. Misschien aansluitend nog twee dingen. Ten eerste, efficiëntie snap ik. Die kan ik helemaal volgen in dit verhaal. Is het nou efficiënter dat we met acht beleidskaders zijn gaan werken in het totale plaatje, van het begin tot het eind, naar de uitvoering? Effectiviteit vind ik wat lastiger te plaatsen voor mezelf, omdat dat toch vaak gaat over effectiviteit, van: leidt het nou eigenlijk tot beter beleid? Is de Limburger beter af met 8 beleidskaders dan met de – wat was het? – 48 die we eerst hadden? Dat zie ik niet echt terug. Misschien kan de Gedeputeerde een beetje meer duiding geven op wat nou precies bedoeld wordt met die effectiviteit, want dat was me niet helemaal duidelijk. Ten tweede, dat is al genoemd, maar ik wil het toch nog even benaderen: effectiviteit en efficiëntie moet je altijd in vergelijkend perspectief zien. Het zijn anders gewoon een beetje lege begrippen. Het is heel lastig om dat te duiden. Ik neem aan dat dat dan ook echt in vergelijking met de vorige periode wordt gedaan, waarin we met meer beleidskaders werkten. Als dat het geval is, ben ik daar een groot voorstander van.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Hanegraaff. De BBB, mijnheer Zeedzen.

De heer Zeedzen (BBB): Ja, dank je wel, voorzitter. Ja, wat is er nog niet gezegd? Ik kan me aansluiten bij het feit dat ... Ja, ik kan me heel erg vinden in de onderwerpen die hiervoor zijn gekozen. Ik kan ook wel snappen dat sommige sprekers vragen stellen bij de uitvoerbaarheid van het onderzoek. Met name het verschil tussen effectiviteit en efficiëntie, daar was ik ook een beetje naar op zoek. Als iets efficiënt is, wil dat niet automatisch betekenen dat het ook effectief is. Dat is vaak pas te meten aan de achterkant. Maar nogmaals, ik denk dat het goed is om hier de hand in eigen boezem te steken en te gaan kijken: waar zitten we nu? Ik zie het ook wellicht een beetje als een gedeelte van onze midterm review, waar de BBB in de coalitieonderhandelingen fel op heeft aangedrongen. Dat is niet helemaal geland in het akkoord, maar misschien is dit een mooi alternatief. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Zeedzen. Dan dank ik u voor de inbreng van uw commissie. Ik geef het woord aan de Gedeputeerde. Mijnheer Satijn, aan u het woord.

Gedeputeerde Satijn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter, en dank ook voor de inspirerende woorden van uw commissie. De aandachtspunten nemen we mee en voor het overige verwijs ik naar de antwoorden van mijnheer Nijskens. Grapje. Grapje. Ik werd uitgelokt, hè? Echte uitlokking was dat. Voorzitter, dank. Nee, een terecht aantal punten die door uw commissie gemarkeerd worden. Ik moet zeggen, we hebben hier ook uitgebreid over gesproken in GS. Een aantal reacties van Provinciale Staten zijn ook zeer herkenbaar. Uiteindelijk, mijnheer Wetemans, gaat u er altijd over als PS, ook als het gaat over het functioneren van GS. Laat daar absoluut geen misverstand over ontstaan. Maar wat we wel hebben gezien – die elementen hoor ik hier ook terugkomen in de commissie – is dat de rol van de Provincie ook in beweging is, als ik het zo mag zeggen. Na de totstandkoming van het coalitieakkoord en de onderhandelingen mag ... Dat heeft onze CdK ook gedaan vanuit zijn taak als Rijksheer, gelet op de totstandkoming van nieuw bestuur: hij heeft een brief gestuurd aan de Staten, waarin ook heel nadrukkelijk aandacht is gevraagd voor een aantal zaken, met name op die uitvoering. Dat ziet u hier ook terugkomen. Daarnaast is er in Limburg vrij snel onder leiding van de BBB een coalitieakkoord tot stand gekomen en zijn er na ongeveer een jaar – dat was vrij snel, heb ik

begrepen, vanuit het verleden bekeken – beleidskaders gekomen, in veel mindere mate dan we daarvoor gedaan hebben. Juist daar zit inderdaad de onderzoeksvraag van GS, als ik het zo mag zeggen: hoe hebben we dat nou met elkaar gedaan? Alle onderwerpen uit die beleidskaders, komen die ook voldoende terug, zoals ze in het coalitieakkoord zijn opgenomen? Het is natuurlijk primair de taak van PS om daarop te controleren. Die zijn ook vastgesteld. Wij willen nog eens een keer ook vanuit GS bekijken: hoe is dat nou precies gegaan bij ons intern? Zijn er lessen uit te trekken naar de toekomst toe? Natuurlijk, mijnheer Wetemans, als die er zijn ... Dat zit met name ook rondom die effectiviteit. Om heel eerlijk te zijn, die totstandkoming van die beleidskaders; ook daar is in GS over gewisseld. Als je het hebt over effectiviteit van bestuur; we kennen natuurlijk hier een bestuurstermijn van vier jaar. Feitelijk, het eerste jaar ben je je beleidskaders aan het ontwikkelen en ben je in gesprek met PS om die tot stand te laten komen. Je zou ook de vraag kunnen stellen: hoe efficiënt en effectief ben je dan uiteindelijk als je in een vierjaarstermijn zit, je na een jaar pas feitelijk het stempel krijgt van PS, als ik het zo mag zeggen, om vervolgens dan nog te moeten wachten op de financiële stukken die daaruit moeten volgen. Feitelijk, als je heel goed kijkt naar zo'n proces – dat is absoluut geen kritiek op het proces, maar ik geef u even een beetje een beeld van waar we het in GS over hebben gehad – dan zeg je eigenlijk dat je na een jaar, eigenlijk na een jaar en een aantal maanden, als de begroting is vastgesteld, pas echt het mandaat hebt om de politieke doelen die je met elkaar hebt vastgesteld te gaan waarmaken. Daar zit ook een beetje de vraag: hoe hebben we dat met elkaar gedaan? Kunnen we dat op een andere manier doen? Daar zit ook het haakje in naar de commissie, die de Staten ook al hebben ingericht. Het is primair bedoeld van: hoe heeft GS dat gedaan? Het is ook een bevoegdheid van GS om dat te doen. Maar we willen dat eigenlijk samen met u doen, als ik het zo mag zeggen, door ook die uitkomsten, zoals die straks bekend worden gemaakt ... Die worden uiteraard ook met u gedeeld. We hopen gewoon dat we daar met zijn allen iets aan hebben, ook voor de komende periodes. We gaan van 38 kaders naar 8 kaders. Betekent dat dan dat je inderdaad te maken hebt met te abstracte kaders of betekent dat dat je veel meer uitvoeringskaders moet gaan maken? Is dat dan uiteindelijk wel zo efficiënt ten opzichte van de periode daarvoor? Dus er zijn een hele hoop vragen die leven binnen het College, ook van: hoe hebben we dat nou met elkaar gedaan? Dan is het natuurlijk goed dat we daar zelf kritisch naar kijken, maar is het ook goed – die vraag hoorde ik ook voorbijkomen, voorzitter – dat we dat onafhankelijk doen. Het enige onafhankelijke instituut, als ik het zo mag zeggen, wat we hier in huis hebben, vanuit de organisatie bekeken, is het cluster Concern. Het cluster Concern gaat dat onderzoek dan ook uitvoeren, zonder dat daar bemoeienis van GS op zit, anders dan dat wij dit voorstel hebben geaccordeerd, om dat ook met aandachtspunten bij u op te halen en vervolgens terug te geven aan cluster Concern om dat te gaan uitvoeren. Dus het is wel zo dat wij het ook belangrijk vinden dat het niet zo is dat de GS-leden gaan bepalen hoe briljant ze zijn en hoe briljant ze dit allemaal aan het uitvoeren zijn, maar dat dat vooral met een spiegel vanuit intern komt. Uiteraard is het ook aan u om met die resultaten gewoon iets te doen, bij wijze van spreken. Dit is geen eindverhaal. Het is een verhaal waarbij we heel sportief met elkaar ... Dat komt een beetje in de buurt, denk ik, misschien, van wat de heer Zeedzen bedoelt: je zit een beetje op je tweejaarstermijn nu. Eind dit jaar kom je met een resultaat naar buiten, waarover je dan mogelijk ook met elkaar van gedachten kunt wisselen.

De voorzitter: Mijnheer Wetemans.

De heer Wetemans (oos limburg): Ja, dan neem ik aan dat een heel kritisch rapport gaat verschijnen en niet een rapport waarin GS bejubeld wordt.

Gedeputeerde Satijn: Ja, voorzitter, dat weet ik niet. Dat is aan cluster Concern. Als ik daar nu 'ja' of 'nee' op zou zeggen, dan zou ik daar alsnog invloed op hebben en dat heb ik niet. Laat dat helder zijn. Dat gaat cluster Concern voor ons uitwerken. Wat dat betreft heb ik daar veel vertrouwen in, dat dat

op een onafhankelijke manier gaat gebeuren. Ik loop toch nog even langs een aantal punten van de partijen, althans, van de commissieleden, als u dat goed vindt, voorzitter. Dat was even een beetje een algemene duiding, feitelijk ook een beetje vanuit de boezem van het College, met betrekking tot hoe we naar dit onderzoek gekeken hebben, dat er ook vanuit de verschillende partijen aan tafel wensen zijn geweest die hebben geleid tot dit onderzoek. Ik ga even snel erlangs. Nogmaals dank, voorzitter, voor alle aandachtspunten. De aandachtspunten van de SP nemen we mee. De abstractie van de heer Sol snap ik heel goed. Dat is ook wel een beetje bewust gedaan. Vanaf dit moment wordt het plan ook verder uitgewerkt en wordt een onderzoeksopzet gemaakt door Concern, maar niet voordat we u daarover geraadpleegd hadden. We nemen ook een aantal punten van uw collega's daarin mee, maar we snappen dat het er in eerste instantie wat abstract uitziet. Nu heb ik iemand die in mijn document zit te werken. Die heeft als naam 'anonieme hamster'. Dat is toch wel heel bijzonder. Voorzitter, daar gaan we niet op reageren vanuit het College.

De voorzitter: Mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Ja, voorzitter, dank u. Ja, abstract ... Ter geruststelling, ik heb het niet tijdens het boodschappen doen bij de Albert Heijn getoetst aan willekeurige voorbijgangers. Het onderzoek heeft tot op zekere hoogte ook – dat wordt mij gaandeweg wel duidelijker – een wat meer comparatief karakter. Je gaat vergelijken: wat is de oude situatie, wat doen we nu en is dat inderdaad efficiënter en effectiever? Dat is ook wel ... Ik wil het niet te wetenschappelijk maken, maar dat is natuurlijk ook wel een methodiek die vergeven is van de methodologische valkuilen. Is er in het ... Ik ken het cluster Concern toch vooral als mensen die heel erg financieel kijken en kijken naar structuren en verbindingen. Kan er iets gezegd worden over hoe je zo'n vergelijking maakt? Er verandert natuurlijk heel veel ondertussen. Ik ben daar wel benieuwd naar.

De heer Bodewitz: In ons cluster wordt dit onderzoek inderdaad gedaan, door iemand die dat jaarlijks doet, die daar ook veel verstand van heeft. Ja, hoe gaan we vergelijken? Dat moeten we nog allemaal uitwerken. Voorlopig ligt het onderwerp hier. Het wordt verder uitgewerkt in een onderzoeksplan/-opzet en dan gaan we aan de slag.

De voorzitter: Mijnheer Wolters Gregório .

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Om aan te haken op de heer Sol: van 38 naar 8 beleidskaders gaan, dat kan zomaar een heel goed idee zijn, maar dan heb ik nog de vraag: wachten we niet te lang op sommige uitvoeringskaders? Dan kun je dat relateren aan: hoe snel ging het de vorige periode? Maar misschien ook in prioritering, of in wat de buitenwereld van ons verwacht. Wachten we niet te lang op sommige uitvoeringskaders? Ik weet niet of dat ook meegenomen kan worden.

Gedeputeerde Satijn: Ja, voorzitter, ik had al bij de beantwoording van mevrouw Smeets aangegeven – ze moest alle eer krijgen, zei u, hè? – dat we dat meenemen. Niet geheel toevallig heb ik het er met mevrouw Smeets, los van dit onderwerp, al eens een keer eerder over gehad in een gesprek, dat dat een punt van aandacht is. Daar moeten we met elkaar gewoon duidelijkheid over verschaffen, hoe we dat met elkaar doen. Dat heeft ook weer te maken met die effectiviteit uiteindelijk. Hoe ben je dat met elkaar aan het inrichten? Het klinkt heel stoer, van 38 naar 8, maar wat betekent dat nu uiteindelijk? Aan de voorkant denk je een heel grote efficiëntieslag te kunnen maken, zal ik maar zeggen. Het is altijd nog maar de vraag hoe PS daarnaar kijkt. Maar goed, dat is een separaat traject. En vervolgens: wat levert die efficiëntie aan de voorkant nu uiteindelijk op? Is dat dan wel zo efficiënt? Of is het zo dat je aan de achterkant veel meer moet gaan uitwerken, bij wijze van spreken.

We hebben zo'n heel mooi voorbeeld gezien bij de laatste behandeling hier van SIS4.0, hè? Je hebt dan ook nog eens een keer te maken met: wat is nou die rolvastheid, als je het zo bekijkt, van PS, van GS, van externe partijen? Daar zit ook beweging in. Hoe laat je dat ook weer terugkomen daarin? Dus vanuit al die hoeken is er gekeken, ook vanuit het College toen we dit aan het bespreken waren: het zou goed zijn om dit een keer goed te onderzoeken, tegen het licht te houden. Daarom zei ik al: het is voor een deel de slager die zijn eigen vlees keurt, weliswaar door een onafhankelijke instantie, maar u bent daar ook mee bezig als PS, bijna volcontinu, met uw eigen commissie. Mogelijk kan de uitkomst van dit onderzoek ook wel leiden tot enige vorm van inspiratie aan de andere zijde. Of juist niet. Maar goed, het is echt bedoeld om elkaar te versterken, maar ook om onszelf een spiegel voor te houden daarbij.

De voorzitter: Mijnheer Wolters Gregório .

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, als laatste daarop. Die effectiviteit kan ik ook nog relateren aan hoe werkbaar het is voor de ambtelijke organisatie. Als je eerst vier jaar de tijd hebt voor 38 stukken en je nu een half jaar hebt voor 8, waar het meeste al in moet staan, kan ik me ook voorstellen dat dat soms te veel druk op de ketel geeft. Dus ook de vraag om daarnaar kijken.

Gedeputeerde Satijn: Dat is precies ... Excuses, voorzitter.

De voorzitter: Nee, ik wou 'dank u' zeggen, maar aan u het woord.

Gedeputeerde Satijn: Nee, ik wil via u spreken. U bent de voorzitter. Dat is precies ook het punt dat de heer Sol aanhaalde in zijn laatste vraag. Uiteindelijk is het bedoeld om te komen van dat proces van dat coalitieakkoord naar beleidskaders, naar beleid. Dan heb je dus in al die stappen, behalve de eerste stap, echt die ambtelijke organisatie nodig. Daarom willen we ook weten: wat heeft dat nou voor effect op een organisatie? Wat heeft het voor effect op GS. Maar er is natuurlijk ook een effect uiteindelijk in PS. We zitten er allemaal, vooral u zit er ook als gekozenen, om natuurlijk een resultaat te beogen. Dat is uw politieke mandaat. Daar bent u op gekozen. Wij voeren dat iedere dag voor u uit, bij wijze van spreken. Wij willen ons die spiegel goed voorhouden, in de veronderstelling dat het ons nuttige informatie oplevert, die voor GS als zodanig belangrijk is, maar zeer wel mogelijk ook voor PS. Dan hopen we dat u ook te kunnen aanreiken. Dat laatste op de opmerking van de heer Wolters Gregório en ook als laatste opmerking van de heer Sol, althans, de laatste vraag die hij gesteld had. Ik ga nog even in op opmerkingen die los hiervan gemaakt zijn. Een aantal partijen konden die ook onderschrijven. Ik heb oos limburg al aangegeven wat de inzet is van het 217a-onderzoek. Die anonieme hamster loopt weer door het beeld. Waarom nu het onderzoek? We hebben natuurlijk wel wat ervaring opgedaan, zowel u als PS. U vindt er ook het een en ander van. Dat horen wij ook bij diverse behandelingen. We denken wel dat het moment op zich wel tijdig is. U zei dat zelf ook in uw eigen bijdrage: eind dit jaar heb je dan mogelijk een rapport liggen. Dat zal dan ook met u gedeeld worden. Wij denken dat dat tijdig is, zeker ook voor een volgende coalitieperiode, om daar mogelijk als partijen, toekomstige PS, toekomstige GS, zijn of haar voordelen mee te doen. De link met VPPS, waar u naar vroeg, heb ik geprobeerd aan te geven in andere antwoorden, dat het niet bedoeld is om een soort van exclusief onderzoek te houden dat GS voor zichzelf houdt. Nee, we willen het heel nadrukkelijk met u delen als PS, want nogmaals, de totstandkoming van het coalitieakkoord, de totstandkoming van beleidskaders, de totstandkoming van beleid is echt een samenspel tussen PS, GS en uiteindelijk ook de ambtelijke organisatie. In die lijn denk ik dat we daarmee met elkaar goed inzicht kunnen krijgen in onze situatie op dat moment. Ik had u ook al geantwoord over de positie van Concern in onze organisatie. Dan werd er nog even de opmerking gemaakt: moet de Statenonderzoeker niet in beeld komen? Het kenmerk van 217a is natuurlijk dat het een onderzoek is

dat door GS wordt geïnitieerd, waardoor ook de tot GS toekomende organisatie kan worden ingelost. Dat is de concerncontroller die naast mij zit, en zijn cluster. Maar het kan natuurlijk altijd zo zijn dat u vindt of dat de Statenonderzoeker zelf vindt dat naar aanleiding van het rapport dat uitkomt nog aanvullende actie nodig is. Dan zal de heer Bodewitz zonder een al te lange aanloop te nemen in actie komen, neem ik aan. Maar goed, dat is vooral aan u en aan de Griffie zelf. Effectiviteit, van de heer Hanegraaff; dat heb ik al even proberen te duiden. Ook rondom de efficiëntie. We proberen echt een integraal overzicht te krijgen, elkaar echt te bedienen van informatie waar we met elkaar iets aan hebben naar de toekomst toe. Goed, wat betreft de heer Zeedzen had ik tussentijds al geconcludeerd dat het een mooi tussentijds moment zou kunnen zijn, of we dat nou tot midterm review dopen of een ander term daarvoor te gebruiken, om eens met elkaar te kijken: hoe hebben we dat nou gedaan? Maar vooral ook met als doel om ook naar de toekomst toe daar nuttige informatie uit te halen, waar we met zijn allen hopelijk ons voordeel mee kunnen doen, voorzitter. Daarmee wil ik de bijdrage van GS – hoe graag ik hem ook veel langer had laten duren – toch beëindigen. Ik dank u, voorzitter.

Voorzitter: Dan concludeer ik dat het onderwerp voldoende is behandeld.

1.8.2 Aandragen speerpunten t.b.v. analyse jaarstukken 2024 Griffie

De voorzitter: Dan gaan we over naar het volgende onderwerp, punt 1.8.2., aandragen speerpunten ten behoeve van de analyse van de jaarstukken 2024 van de Griffie. Door uw commissie zijn vooraf geen speerpunten aangedragen voor de analyse van de Statenonderzoeker. We behandelen dit onderwerp in één termijn, met een maximale spreektijd van drie minuten per fractie. U kunt hierin aangeven of u akkoord bent met het voorstel van de Griffie of dat u nog speerpunten wenst toe te voegen. Dan gaan we over naar de BBB, mijnheer Zeedzen. Aan u het woord.

De heer Zeedzen (BBB): Ja, dank je wel, voorzitter. Ik kan kort zijn. We hebben aan de voorkant geen extra vragen of verzoeken ingediend. Dat ben ik hier ook niet van plan om te doen. Ik kan me vinden in deze onderwerpen en heb het volste vertrouwen in onze Statenonderzoeker.

De voorzitter: Dank u. Dan gaan we naar het CDA, mijnheer Hanegraaff.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, ik kan me daarbij aansluiten. Eén klein puntje misschien, meer in de focus, is: ik denk dat het belangrijker is om naar een aantal zaken, waar de onderzoeker het idee van heeft 'hier zit wat', dieper onderzoek te doen in plaats van naar heel veel onderwerpen een klein beetje, want dat is wat wij zelf al natuurlijk doen. We scannen dat, we gaan erdoorheen en dan heb je een soort van algemeen beeld. Maar ik denk dat juist op een aantal onderwerpen je die vrijheid moet pakken om dan te zeggen: hier ga ik even wat verder in. Dat is denk ik nuttiger voor de Staten dan op heel veel dingen een klein beetje ingaan. Dat is wat ik wil meegeven. Verder helemaal akkoord.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Hanegraaff. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Nijskens van de VVD. Mijnheer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Akkoord met het voorstel.

De voorzitter: Dat was snel. Mijnheer Blijlevens van JA21, aan u het woord.

De heer Blijlevens (JA21): Akkoord, voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Akkoord en succes voor de heer Bodewitz.

De voorzitter: Dank u.

De heer Hermans (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met het laatste puntje dat er staat: actuele ontwikkelingen. Wat dat betreft akkoord met dit gebeuren.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Wetemans, oos limburg.

De heer Wetemans (oos limburg): Ik wens de Statenonderzoeker veel succes.

De voorzitter: Dank u.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Wij zijn ook akkoord, voorzitter.

De voorzitter: [microfoon staat uit]

Mevrouw Wesseling (D66): Wij zijn ook akkoord. Ik kan me ook vinden in de opmerkingen van de heer Hanegraaff.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Sol van GroenLinks.

De heer Sol (GroenLinks): Ja, ook zeker akkoord. Ik zou ten aanzien van die analyse van baten en lasten nog wel een opmerking willen maken. Kijk, één van de moeilijke factoren in het duiden van de jaarrekening voor ons, ik denk voor veel mensen, is dat we ook heel veel budgetten over de jaargrens heen schuiven vanwege vertraging in de uitvoering of allerlei andere motiverende redenen. Dat is natuurlijk op zich ook heel goed, maar dat maakt het beeld vaak wel wat lastig om als er sprake is zeker van onderschrijdingen goed in te kunnen schatten: is het nou puur het effect van de tijd of zitten daar ook andere factoren onder? Ik bedoel, ik snap heel goed het belang van 1 januari voor accountants en administraties. Laat dat duidelijk zijn. Dat geldt ook trouwens voor mijn eigen jaarwerk. Maar politiek gezien is 1 januari ook maar gewoon een dag in het jaar eigenlijk. Ik hoop in ieder geval dat onze Statenonderzoeker met al zijn knowhow en kennis in staat is om op dat aspect ons nog beter bij de hand te nemen. Dank u.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Sol. De SP, mijnheer W-G.

De heer Wolters Gregório (SP): Akkoord en geen verdere aanvullingen.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik het woord aan de Statenonderzoeker. Aan u het woord.

De heer Bodewitz: Dank u, voorzitter. Ja, eigenlijk maar twee opmerkingen, de opmerking van de heer Hanegraaff en eigenlijk ook de heer Hermans. Ik heb niet de illusie om dat dikke pak papier te gaan samenvatten. Ik ga daar sowieso de belangrijke items uit pikken. Ik heb dat hier genoemd de actuele ontwikkelingen. Ik denk dat jullie daar meer aan hebben en dat dat beter is dan alles integraal te gaan bespreken. Dat kan ook niet. Dat punt van mijnheer Sol, wat ook betrekking heeft op onderbesteding, daar heb ik de vorige keer ook de nodige aandacht aan besteed en dat zal ik nu, omdat dat waarschijnlijk nog speelt, ook gaan doen. Dus ik neem die twee punten ter harte en die neem ik mee.

De voorzitter: Dank u. Dan kunnen we ook concluderen dat het onderwerp voldoende besproken is.

1.9 ZUIDELIJKE REKENKAMER

De voorzitter: Dan gaan we verder met het volgende agendaonderwerp. Dat is 1.9, de Zuidelijke Rekenkamer. Daar zijn geen punten van aan de orde.

1.10 REGELING GROTE PROJECTEN

De voorzitter: 1.10, Regeling grote projecten. Daar zijn ook geen punten aan de orde.

1.11 Rondvraag en schorsing

De voorzitter: Dat brengt me bij 1.11. Dan komen we bij de rondvraag en schorsing. Dat betekent dat we aan het einde zijn gekomen van het openbare gedeelte van de vergadering. Ik zal zo de vergadering schorsen, zodat de zaal kan worden klaargemaakt voor de besloten vergadering. Tijdens deze besloten vergadering mogen alleen de Statenleden en genodigden aanwezig zijn. Alle overige personen verzoek ik vriendelijk de zaal te verlaten. Ik schors de vergadering nu voor vijf minuten. Even kijken. We sluiten om 09.48 uur de deuren en ik heropen de besloten ... Nee, dat is niet waar. Dat betekent ... Over vijf minuten. Om 09.55 uur gaan wij verder met de volgende vergadering. Dank u.

(De vergadering werd geschorst om 09.49 uur)

Vastgesteld in de vergadering van 6 juni 2025

De commissiegriffier,

De voorzitter,

Weesepoel

Bosch